

Elżbieta Pawlak-Hejno

Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji naukowej "Media w Ameryce. Ameryka w mediach"

Res Rhetorica nr 2, 83-87

2017

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ELŻBIETA PAWLAK-HEJNO

UNIwersytet Marii Curie-Skłodowskiej

elzpawlak@gmail.com

Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji naukowej *Media w Ameryce. Ameryka w mediach.*

Pierwsza interdyscyplinarna ogólnopolska konferencja naukowa *Media w Ameryce. Ameryka w mediach* odbyła się w Lublinie w dniach 25-26 maja 2017 roku. Konferencję zorganizował Zakład Studiów Amerykanistycznych w Instytucie Anglistyki UMCS i Zakład Komunikacji Społecznej na Wydziale Politologii UMCS we współpracy z Polskim Towarzystwem Retorycznym.

Głównym celem organizatorów było stworzenie forum do wymiany myśli przedstawicielom różnych dyscyplin naukowych podejmujących w swoich badaniach kwestie amerykańskie. Obrady uroczyste otworzyli Dziekan Wydziału Politologii UMCS profesor Iwona Hofman oraz Dyrektor Instytutu Anglistyki UMCS profesor Zbigniew Mazur. W przemówieniach inauguracyjnych mówcy podkreślili rolę badań nad mediami w wyjaśnianiu i rozumieniu procesów zachodzących w świecie, co doskonale zilustrował przytoczony przez profesora Mazura cytat słów Thomasa Jeffersona:

„The basis of our governments being the opinion of the people, the very first object should be to keep that right; and were it left to me to decide whether we should have a government without newspapers or newspapers without a government, I should not hesitate a moment to prefer the latter. But I should mean that every man should receive those papers & be capable of reading them”.

Gość honorowy konferencji prof. Paweł Frelik (UMCS) przedstawił referat *Small Screens, Small Hands: American Political and Cultural Life in Digital Ephemera* prezentujący złożoność procesu tworzenia i odbioru różnych treści wizualnych w nowych mediach. Profesor podkreślił, że internetowa aktywność w przygotowaniu i rozpowszechnianiu perswazyjnych komunikatów politycznych ma charakter pozorny, który nie przekłada się na działanie, mogące realnie wpływać na przykład na wyniki wyborów. Ciekawym zjawiskiem medialnym okazują się również GIFy – formaty pliku graficznego, pozwalające na tworzenie animacji, których autorzy wykorzystują nawiązania i gry z kontekstem, tworząc teksty łączące obszary kultury, polityki, a nawet sztuki.

Wykład profesora Frelika, eksponujący złożoność jako ważną cechę omawianych zagadnień, oddał główną ideę konferencji – patrzenia na problem badawczy z różnych perspektyw i konfrontowanie wiedzy i opinii w dyskusjach. Pierwszą sesję panelową zatytułowaną *Morning with Trump* otworzył krąg tematów politycznych. Wojciech Maguś (UMCS) w wystąpieniu *Donald Trump kontra media* wyjaśniał mechanizmy rządzące niekonwencjonalną strategią prezydenta USA, która, choć wbrew zaleceniom specjalistów z zakresu komunikacji, przyniosła wymierny efekt w postaci wygranych wyborów. Kamila Miłkowska-Samul (SWPS) naświetliła problem traktowania mediów jako wroga, prezentując analizę wypowiedzi Donalda Trumpa w świetle teorii retorycznych i językoznawczych. Agata Olszanecka-Marmola i Maciej Marmola (UŚ) przedstawili wnioski z badań nad negatywną reklamą polityczną w okresie ostatniej kampanii prezydenckiej w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej. Spoty wyborcze kandydatów przesycone były treściami, mającymi kształtować niekorzystny wizerunek oponenta politycznego, co niestety okazuje się trendem dominującym w działaniach polityków. Mateusz Markowski (UŁ) zilustrował wykorzystywanie mediów społecznościowych przez Donalda Trupa w kontrze do dziennikarzy wykorzystujących tradycyjne środki przekazu, a także omówił nietypowe działania politycznych aktywistów, toczące się równolegle w przestrzeni realnej i wirtualnej.

Sesja zatytułowana *On the edge* poruszała problemy rasizmu, przemocy i poprawności politycznej. Lidia Kniaź (UMCS) w referacie *#SayHerName – Resisting Police Violence Against Black Women in American Media* pokazała wykorzystanie mediów społecznościowych w procesie tworzenia ruchu społecznego i czynienia słyszalnym głosu ofiar brutalności policji. Ewa Kłęczaj-Siara (Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny w Radomiu) zadała pytanie *Who has the right to tell the story?* – analizując kontrowersje na łamach amerykańskiej prasy dotyczące publikacji książek dla dzieci, prezentujących wyidealizowaną wersję niewolnictwa. Prelegentka naświetliła ciekawy problem cenzury, zwłaszcza, że autorkami inkryminowanych wydawnictw były Afroamerykanki.

Panel *Media i polityka* wypełniły wystąpienia koncentrujące się wokół problemów mediów tradycyjnych. Katarzyna Lutka (UMCS) pokazała w jaki sposób politycy wykorzystują możliwości autopromocji stwarzane przez telewizyjny format *talk show*, niezwykle popularny i opiniotwórczy w USA. Rafał Kuś (UJ) przedstawił historię i kontekst polityczno-społecznego funkcjonowania Narodowego Radia Publicznego w USA. Badacz wskazał także na aktualne kontrowersje wokół National Public Radio, Public Broadcasting Service (PBS) i Corporation for Public Broadcasting (CPB) w kontekście działań nowej administracji prezydenta Donalda J. Trumpa. Tomasz Brenet (Akademia Techniczno-Humanistyczna w Bielsku Białej) w referacie *Strategie medialne w reportażu wojennym a polityka*

władz USA skoncentrował uwagę na zmianach, jakie zaszły w prezentowaniu działań wojennych przez polityków w związku z technologicznym rozwojem mediów.

Nie zabrakło również kwestii związanych z kulturą i sztuką. W wystąpieniu *The American Artist and the Lure of Popular Appeal: A Historical Perspective* Edyta Frelík (UMCS) przedstawiła twórczość malarzy, którzy w XIX wieku łączyli sukces artystyczny z sukcesem komercyjnym i czynili różne zabiegi przyciągające uwagę publiczności i gwarantujące im zamówienia. Co ciekawe droga popularnych malarzy amerykańskich w omawianym przez prelegentkę czasie, znacznie różniła się od losów artystów w Europie, którzy za swoje dzieła najczęściej byli doceniani po śmierci. Oksana Blashkiv (Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach) przeanalizowała obraz edukacji wyższej zakodowany w filmach i serialach amerykańskich. Może się wydać zaskakujące, że studia, które w USA są płatne i dla wielu osób stanowią nieosiągalne marzenie, w popularnych filmach i serialach są deprecjonowane poprzez sprowadzanie wymiaru edukacji do roli pretekstu dla niemoralnych zachowań i skandali. Sesję zakończył referat Marka Węgierskiego (Polish Institute of Arts and Sciences in Canada) odczytany przez Annę Bendrat. W prezentacji autor skoncentrował się na nakreśleniu możliwych obszarów wpływu Internetu na różne sfery życia w USA. Odczytany referat stanowił kłamrę dla rozważań pierwszego dnia konferencji, ponieważ autor starał się odpowiedzieć na pytanie w jaki sposób rozwój nowych mediów może realnie zmieniać życie mieszkańców USA, a które z trendów eksponują rozrywkę jako główny cel publikowanych komunikatów. W ten sposób uczestnicy konferencji powrócili do refleksji nad pozorną aktywnością, a prawdziwym zaangażowaniem.

Drugiego dnia konferencji uczestnicy obradowali w sesji plenarnej oraz w dwóch równoległych sekcjach problemowych. Obrady rozpoczęły się analogicznie do dnia poprzedniego sesją *Morning with Trump* o retoryce nowego prezydenta Ameryki, ale prowadzoną w języku angielskim. Konrad Żyśko (UMCS) w wystąpieniu *Creativity in the cartoon depiction of Donald Trump's presidency: a conceptual blending analysis* analizował z perspektywy językoznawstwa kognitywnego ukazujące się w różnego typu mediach rysunkowe karykatury przedstawiające zarówno amerykańskiego jak i rosyjskiego prezydenta Władimira Putina. Małgorzata Gajda-Łaszewska (OSA UW) pokazała społeczny i polityczny aktywizm jako nowy trend w reklamach komercyjnych, stworzonych w odpowiedzi na kampanię polityczną Donalda Trumpa. Michał Różycki (UW) zaprezentował kategorie „szaleństwa” i „choroby psychicznej” jako narzędzi walki politycznej, stosowanie których przyczynia się do rozpowszechniania negatywnych stereotypów związanych ze zdrowiem psychicznym oraz prowadzi do uproszczenia ważkich kwestii politycznych w dyskursie publicznym.

W sekcji *Whistleblowers* Jakub Wołyniec (UMCS) zarysował problem *fake news* jako charakterystycznego zjawiska na współczesnym rynku medialnym. Prelegent wskazał zagrożenia płynące z rozpowszechniania fałszywych informacji nie tylko w kontekście konsumpcji mediów, ale także z perspektywy bezpieczeństwa narodowego i przedstawił metody walki z dezinformacją. Monika Kołtun (UŚ) w referacie *Pomiędzy ideologią imperialistyczną a etyką: tragedia tych, którzy przeciwstawiają się rządowi amerykańskiemu* zaprezentowała informatorów: Daniela Ellsberga, Edwarda Snowdena i Chelsea Manning jako tragicznych protestujących, bazując na modelu Zygmunta Adamczewskiego. Dominika Popielec (UKW) natomiast przybliżyła działalność Edwarda Snowdena jako wzorcowego demaskatora.

W panelu *Medialne obrazy Ameryki* prelegenci konfrontowali wizerunek USA wpisany w dyskurs różnych mediów. Bartosz Pietrzyk (UMCS) skoncentrował się na analizach kanału YouTube. Eliza Matusiak (UŁ) zaprezentowała wizerunek stereotypowego Amerykanina w słuchowisku radiowym *Ameryka wkracza do Malinówka*. Anna Łach (UWr) przedstawiła wnioski z badań dotyczących cytowań amerykańskich naukowców. Prelegentka podkreśliła, że „amerykańscy naukowcy” cieszą się dużym autorytetem wśród dziennikarzy, co znajduje odzwierciedlenie na łamach prasy, nie tylko współczesnej – także w PRL-u polscy dziennikarze chętnie powoływali się na źródła z USA. Elżbieta Pawlak-Hejno (UMCS) zakończyła panel prezentacją medialnego obrazu USA w polskich tygodnikach opinii w 1913 roku.

W sekcji *Media i religia* Marcin Pomarański (UMCS) przedstawił priorytety mediów religijnych w USA w XXI na przykładzie Chrześcijańskiej Prawicy. Prelegent nakreślił także tło historyczne, pokazując w jaki sposób zmieniało się funkcjonowanie mediów chrześcijańskich. Referent przypomniał także skandale z udziałem popularnych ewangelizatorów. Paulina Napierała (UJ) przybliżyła działalność medialną Lakewood Church i kaznodziei Joela Osteena, który stworzył jedną z największych kongregacji chrześcijańskich w USA, trafiając do swoich wiernych także za pośrednictwem mediów. Sebastian Zacharow (UŁ) wyjaśnił złożoną kwestię retoryki mediów kanadyjskich wobec problemu deportacji Akadain, który okazuje się żywy również współcześnie.

Minorities' Tales to panel, w którym poruszono problemy wynikające z multikulturowości i zróżnicowania narodowości w USA. Ewa Antoszek (UMCS) odwołała się do doświadczeń meksykańskich w referacie *Borderlands Tales: Representations of the U.S.-Mexico Border in The Bridge (2013-2014)* opartym na analizie serialu. Karolina Majkowska (UMCS) skoncentrowała się na mieszkańcach Kuby prezentowanych we współczesnych serialach amerykańskich.

A Anna Bendrat (UMCS) poświęciła swoje wystąpienie analizie argumentacji dotyczącej rasy, używanej na stronie *Race Card Project*.

Warto podkreślić, że wystąpienia prelegentów pobudzały do dyskusji i stwarzały możliwość do wymiany doświadczeń między dyscyplinami. Dlatego w trakcie obrad referenci zadeklarowali chęć ponownego spotkania w Lublinie podczas kolejnej edycji konferencji *Media w Ameryce, Ameryka w mediach* zaplanowanej na rok 2019.